
PROGRAMMAPLAN BOUW INFORMATIE RAAD - ADDENDUM 2017

BIM als vliegwiel voor een krachtige bouwsector

2017; BIM in rijksbeleid laten landen

INHOUDSOPGAVE

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Terugblik 2016	4
2.2	Cluster Mens & Cultuur	5
2.3	Cluster Proces	6
2.4	Cluster IT	7
3	Doelen 2017	8
3.1	Cluster Management & Organisatie	8
3.2	Cluster Mens & Cultuur	10
3.3	Cluster Processen	10
3.4	Cluster IT (zie BIM Locket)	11
4	BIM Locket Jaarplan 2017 samenvatting	12
5	Organisatie, kosten en financiering & monitoring	13
5.1	Organisatie	13
5.2	Kosten en financiering	13
	Bijlage Samenstelling & contactgegevens BIR 2017	14

1 INLEIDING

Dit is het programmaplan van de van de Bouw Informatie Raad voor het jaar 2017. Het betreft een update van het programmaplan van het jaar 2014, 2015 en 2016. De visie, de doelstellingen en de leidende principes vanuit het jaarplan 2014 blijven van kracht. Met de uitkomsten van de zelfevaluatie van het BIM Loket, die in Q2 van 2016 is uitgevoerd, is geconstateerd dat de BIR zich nog niet kan opheffen. De overkoepelende en sturende positie van de BIR ten opzichte van het BIM Loket is de komende tijd nog van groot belang. De strategische lijnen op het gebied van het stimuleren van de implementatie van BIM in de sector worden door de BIR uitgezet, in deze is sturing vanuit de Bouw Informatie Raad essentieel.

In dit document treft u de doelstellingen van de BIR voor 2017 aan. Eerst wordt teruggekeken naar hetgeen we in 2016 hebben bereikt. Daarna zijn de doelstellingen voor 2017 per cluster beschreven om vervolgens de organisatie en financiën te beschrijven. Vanaf 2016 heeft een grote verschuiving plaatsgevonden van budgetten van de BIR naar het BIM Loket. De omvang van het budget van de BIR is hiermee substantieel afgenomen. Dat betekent dat er in dit programma van de BIR sterke focus moet zijn op wat binnen de mogelijkheden prioriteit heeft. Het jaar 2017 zal in het teken staan van het Beleid- en uitvoeringsplan rond het thema Informatisering voor de Agenda Bouw 2020. Dit wil de BIR laten vervaardigen om hiermee de lobby voor een breder gedragen budget voor BIM in het algemeen en het BIM Loket in het bijzonder te verkrijgen. Tevens zal BIM-kennis via communicatie en in het onderwijs worden uitgedragen.

2 TERUGBLIK 2016

Wat hebben we in 2016 bereikt? Conclusies op programma niveau zijn:

1. Het merendeel van de doelen van 2016 zijn bereikt. Een paar doelen zijn doorgeschoven of lopen door in 2017.
2. De BIR heeft halverwege een evaluatie gedaan en geconcludeerd dat de BIR als orgaan nog nodig is om BIM beter in nationaal beleid te verankeren.
3. Het BIM Loket heeft een positie gekregen in de Nederlandse bouwsector op het gebied van BIM.

Hieronder zijn per cluster de belangrijkste resultaten meegenomen.

2.1 CLUSTER MANAGEMENT & ORGANISATIE

De doelstellingen voor het aspect management & organisatie voor 2016 waren:

1. Positioneren BIM Loket
2. Begeleiding Maturity onderzoek continueren
3. Organisatie Internationaal BIM werkconferentie
4. Kenniskaart archivering

BIM Loket

Halverwege het jaar heeft het BIM Loket een zelfevaluatie uitgevoerd om de voortgang van het BIM Loket en de mogelijkheden, valkuilen en gewenste richting hiervan in beeld te brengen. De resultaten zijn besproken met een delegatie van de BIR. Dit heeft geleid tot een brief vanuit de BIR aan het BIM Loket met een uitspraak over de resultaten en de toekomst.

De Bouw Informatie Raad is blij met de vele positieve resultaten die blijken uit de zelfevaluatie zoals de constatering dat er al meer gezamenlijk beheer, een centrale informatievoorziening en helpdeskfunctie zijn gerealiseerd. Er is in de afgelopen anderhalf jaar met beperkte middelen een mooi resultaat neergezet. Gezien deze mooie resultaten wil de Bouw Informatie Raad dan ook graag dat het BIM Loket met behulp van de financiële middelen van de leden van de Bouw Informatie Raad de huidige scope van het BIM Loket doorzet in de jaren 2017 en 2018. Hierbij moeten BIR en BIM Loket uiteraard oog hebben voor de verbeterpunten.

Naar aanleiding van de zelfevaluatie wordt de inrichting van de governance structuur van BIR en BIM Loket momenteel onderzocht door een extern bureau, waarbij ook de verhouding tussen BIR en BIM Loket en de scope worden meegenomen. De BIR heeft inmiddels ook reflectie gehouden op haar eigen positie en dit in een schema vastgelegd.

BIM-maturity onderzoek

De opdracht Onderzoek BIM Maturity aan de TU Twente was tweejarig. Eind 2016 zijn de resultaten van de in 2016 gehouden enquête opgeleverd in een rapport. Dit rapport is gepubliceerd op de websites van de BIR en het BIM Loket. Op de BIM Praktijkdag 2017 zal het rapport worden toegelicht.

Organisatie Internationale BIM Werkconferentie

Nader onderzoek leverde op dat er op het gebied van BIM in het najaar al zoveel conferenties zijn, dat het bij deze conferenties al moeilijk is om voldoende deelnemers te trekken. Er is daarom besloten om geen werkconferentie te organiseren. Dit naast het feit dat tijd, capaciteit en financiering niet rond waren.

Kenniskaart archivering

Het opstellen van de kenniskaart archivering is doorgeschoven naar 2017. Inmiddels is een projectvoorstel in voorbereiding dat bij het BIM Loket zal worden ingediend (hierbij zijn ook financiers betrokken).

2.2 CLUSTER MENS & CULTUUR

De doelstellingen zoals opgenomen in het programmaplan 2016 waren als volgt:

1. BIM Praktijkdag
2. Stimuleren BIM Onderwijs
3. Communicatie

BIM Praktijkdag

Ook in 2016 is een editie van de BIM Praktijkdag georganiseerd. Deze vond plaats op 21 april in de Jaarbeurs in Utrecht. BIR en BIM Loket waren met een stand aanwezig. De Praktijkdag is goed bezocht en positief gewaardeerd.

Stimuleren BIM Onderwijs

Er is in 2016 een enquête uitgezet bij bedrijven en opdrachtgevers die betrokken zijn bij de BIR om te onderzoeken wat de behoefte is aan personeel met welke kwaliteiten op BIM-gebied. Ook is een enquête onder de Hogescholen uitgezet om te peilen hoe ver het naar hun gevoel staat met de implementatie van de punten uit de eerder getekende intentieverklaring.

De uitkomsten zijn besproken in de bijeenkomsten die per kwartaal worden georganiseerd met de Hogescholen. Bij deze bijeenkomsten zijn minimaal tien verschillende Hogescholen in wisselende samenstelling bijeen geweest.

Bij deze bijeenkomsten zijn ook altijd één of meer bedrijven aanwezig geweest om kennis te delen.

De laatste bijeenkomst is met de Hogescholen en enkele bedrijven een eerste stap gemaakt om te komen tot een gedeeld basiscurriculum op het gebied van BIM.

Er is getracht om de HOG bouw en ruimte (Hoger Onderwijs Groep bouw en ruimte) bij de verschillende activiteiten te betrekken, maar tot op heden is dat beperkt gelukt.

Verder zijn er al vergaande voorbereidingen getroffen voor een management conferentie op het gebied van BIM Onderwijs in 2017. Deze conferentie wordt door verschillende ministeries en bedrijven ondersteund.

Communiceren

Naast de BIM Praktijkdag is halverwege 2016 de BIR kenniskaart 5 “BIM transitie” opgeleverd en online gepubliceerd op de websites van de BIR en het BIM Loket. Deze kenniskaart is ook in het Engels vertaald en beschikbaar gesteld. Daarnaast is de Engelse vertaling van Kenniskaart 0 “Wat is BIM” opgeleverd en op de websites van de BIR en het BIM Loket geplaatst.

2.3 CLUSTER PROCES

Voor 2016 waren er voor dit cluster drie doelstellingen geformuleerd:

1. Afronden Nationaal BIM Protocol e.d.
2. Kenniskaart “Relatie BIM – SE-FS”
3. Voortgang ontwikkeling datamodellen voor uitwisseling van SE-informatie

Afronden Nationaal BIM protocol e.d.

In 2016 is gewerkt aan het opstellen van een Nationaal Model BIM Protocol. Tijdens de eerste besprekingen bleek dat er behoefte is aan meerdere documenten die alle een andere positie innemen in de organisatie van de BIM-samenwerking in projecten. Zo is er onderscheid gemaakt tussen het (Model) BIM Protocol en het (Model) BIM Uitvoeringsplan. In een BIM Protocol worden de contractuele eisen en voorwaarden met betrekking tot BIM in het project vastgelegd.

In een BIM Uitvoeringsplan leggen de projectpartners vervolgens de onderlinge, BIM-gerelateerde werkafspraken voor het project vast. Het BIM Uitvoeringsplan is een ‘levend’ document, dat in de loop van een project periodiek moet worden geactualiseerd. De BIR Werkgroep BIM Protocol pleit er daarnaast voor dat voortaan voor ieder (BIM-)project een Informatie Leverings Specificatie (ILS) wordt opgesteld en bij de contractstukken wordt gevoegd. In een ILS specificeert de Opdrachtgever welke BIM data tussentijds en bij oplevering van een bouwwerk moeten worden geleverd. Dit ter ondersteuning van de besluitvorming van de Opdrachtgever en het gebruik, beheer en onderhoud.

In 2016 is het Nationaal Model BIM Uitvoeringsplan, een template voor het opstellen van project specifieke BIM Uitvoeringsplannen, opgeleverd en gepubliceerd. Deze is te vinden op de website van het BIM Loket. De oplevering van het Nationaal Model BIM Protocol is doorgeschoven naar 2017 en zal worden afgerond onder auspiciën van het BIM Loket.

Naast de modellen voor BIM Protocollen en BIM Uitvoeringsplannen voorzag het jaarplan 2016 in de opstelling van een Programma van Eisen voor een “Standaard Output Beschrijving” (SOB): een beschrijving van de output per discipline en per fase in BIM-projecten in de B&U-sector (“wie moet wanneer welke informatie leveren op welk detailniveau om een geïntegreerd ontwerp- en uitvoeringsproces te faciliteren?”). Een dergelijke SOB heeft een zodanig grote overlap met het initiatief van drie grote B&U opdrachtgevers (RVB, Schiphol en Erasmus MC) om te komen tot een standaard ILS voor de B&U-sector, dat is besloten om de eerste resultaten van dit initiatief af te wachten, alvorens separaat na te gaan denken over een SOB.

Kenniskaart “Relatie BIM – SE-FS”

De kenniskaart “Relatie BIM – SE-FS” is in 2016 niet opgeleverd.

In overleg tussen BIM Loket en de 4P Stuurgroep SE zal worden gezien of het opstellen van deze kenniskaart in 2017 alsnog gewenst is en, zo ja, hoe hiervoor een budget beschikbaar kan komen.

Voortgang ontwikkeling datamodellen voor uitwisseling van SE-informatie

In 2016 is het COINS 2.0 kernmodel afgerond, in concept gepubliceerd en beschikbaar gesteld. Het kernmodel wordt getest in een vijftal praktijkcases (in 2017 is er nog budgettaire ruimte voor nog eens drie praktijkcases).

Ondersteunende software (de COINS 2.0 API, inclusief validator-functionaliteit, en de COINS 2.0 Navigator) is eind oktober 2016 beschikbaar gesteld.

De Werkgroep SE-BIM heeft in opdracht van de BIR en de 4P Stuurgroep SE gewerkt aan een model voor digitale uitwisseling van SE-data in projecten. De werkgroep heeft in het voorjaar van 2016 een concept Basisniveau SE Uitwisselingsmodel opgesteld en beschikbaar gesteld. Op basis daarvan heeft de COINS Technical Management Group (TMG) een Proof of Concept van een COINS 2.0 Referentiekader SE opgesteld. Dit PoC Referentiekader SE wordt in combinatie met het COINS 2.0 kernmodel getest in enkele van de eerder genoemde praktijkcases. Intussen heeft de Werkgroep SE-BIM verder gewerkt aan een “Gevorderde SE Uitwisselingsmodel”. De Werkgroep levert dit model in februari 2017 in concept op. In overleg met het Programmabureau BIR en de 4P Stuurgroep SE is besloten dat nader te bepalen ‘subsets’ van het Gevorderde SE Uitwisselingsmodel zullen worden getest in praktijkcases. De COINS TMG zal in dit kader een nieuw COINS 2.0 Referentiekader SE ontwikkelen voor een subset die aansluit op de huidige SE-praktijk van onder meer RWS en ProRail. Afhankelijk van de bevindingen van de praktijkcases zal het Gevorderde SE Uitwisselingsmodel en/of het COINS 2.0 mogelijk aanpassing behoeven.

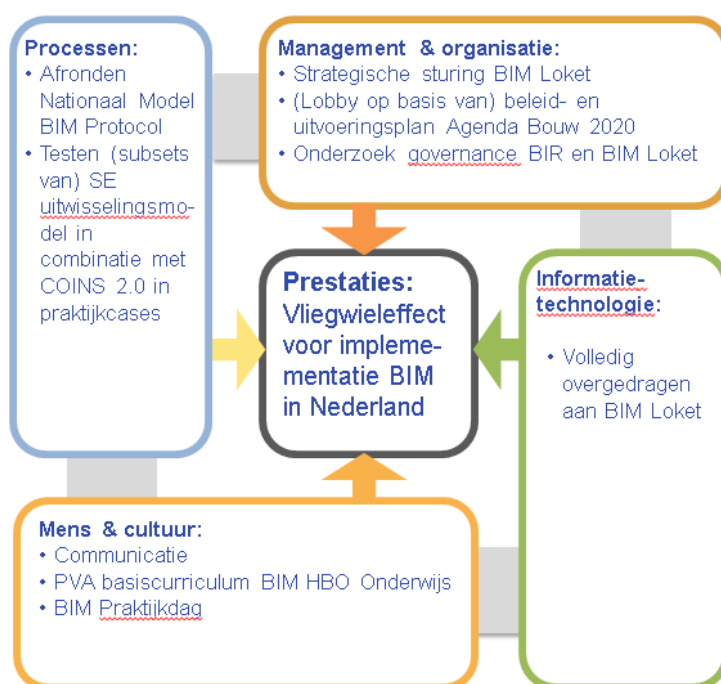
2.4 CLUSTER IT

In 2016 is er geen cluster IT geweest, omdat de activiteiten volledig zijn overgedragen aan het BIM Loket.

3 DOELEN 2017

Op basis van een werksessie met het programmabureau en het programmateam en input van de BIR zijn de volgende doelen gesteld voor 2017 (zie figuur).

Programmaplan BIR 2017

Hierna volgt een korte toelichting per cluster. Voor een overzicht van de activiteiten inclusief planning zie bijlage 1.

3.1 CLUSTER MANAGEMENT & ORGANISATIE

Voor het cluster Management & Organisatie staan de volgende actiepunten op de rol.

Beleid- en Uitvoeringsplan voor Agenda Bouw 2020 en Lobby

Er zal een beleid- en uitvoeringsplan rond het thema Informatisering voor de BouwAgenda worden opgesteld met input vanuit de brancheverenigingen. Het plan dient aan te sluiten op de themakaart Bouw (zie afbeelding hieronder). BIM en open standaarden zijn krachtige enablers voor samenwerking in het digitale bouw-, beheer- en gebruiksproces en daarmee een potentiële katalysator voor vernieuwing. Er wordt nauw opgetrokken met het BIM Loket en de Bouwcampus. Op 16 februari vindt een LEF sessie plaats met BIR en bestuur & partners BIM Loket om de input en lobby af te stemmen.

Taskforce Bouw

De Taskforce Bouw stelt onder leiding van Bernard Wientjes de Bouwagenda op. De agenda voor 2017-2021 wordt komend voorjaar gepresenteerd. Eén van de uitdagingen is het verduurzamen van woningen en bedrijfspanden. Bedrijven, kennisinstellingen en overheden gaan werken aan een honderd procent energie neutrale woningvoorraad in 2050, het verbeteren van het hernieuwbare grondstoffenverbruik met vijftig procent en het verder laten stijgen van de productiviteit in de sector. In de toekomst is een groei van één miljoen extra woningen voorzien. De uitdagingen worden gerealiseerd door binnen de bouwsector te innoveren en belemmeringen door bijvoorbeeld regelgeving waar mogelijk weg te nemen.

Bouwsector is sterkst groeiende Nederlandse bedrijfstak

Volgens de laatste cijfers van het CBS was de bouw in het derde kwartaal van 2016 de sterkst groeiende bedrijfstak van de Nederlandse economie. De toegevoegde waarde lag 9,5 procent hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Met een jaarlijkse productie van zestig miljard euro is de bouw een van de grootste sectoren van de Nederlandse economie. In de sector zijn ruim een half miljoen mensen werkzaam

Figuur; Themakaart Bouw

Op basis van deze input voor de Bouwagenda zal het gesprek worden aangegaan met de verschillende bij de bouwsector betrokken ministeries. Met de ministeries zal worden bekeken wat kan worden opgenomen in nationaal beleid en als zodanig tot uitwerking en/of uitvoering kan worden gebracht. De ambitie is om te komen tot een grootschalig programma (indicatie 100 M Euro, met cofinanciering vanuit de sector) als digitaliseringsimpuls voor de Bouwsector.

Onderzoek governance structuur

Het onderzoek naar de governance structuur BIR en BIM Loket vindt onder leiding van de voorzitter van de Bouw Informatie Raad plaats tussen dec. 2016 – februari 2017.

3.2 CLUSTER MENS & CULTUUR

BIM praktijkdag

Ook in 2017 zal samen met Jaarbeurs en BIM media de BIM praktijkdag worden georganiseerd. Vanuit de BIR is nadrukkelijk de wens naar voren gekomen om meer invloed uit te oefenen in een eerder stadium van het proces. Uitgangspunt vanuit de BIR zal zijn dat de dag praktijkgericht moet zijn en dat ook het MKB aan bod zal komen.

Stimuleren BIM onderwijs

Onderdelen die in 2017 op het agenda zullen staan om het onderwijs te stimuleren:

1. Opstellen PVA BIM onderwijs
2. BIM onderwijsdag organiseren; dit is een initiatief vanuit het BIMregister in nauwe samenwerking met de BIR, Vakmedianet en Jaarbeurs;
3. BIM in het HBO;
  - a. Inventariseren welke BIM ontwikkelingen gaande zijn bij zowel HBO's als bedrijven tbv afstemming tussen HBO en bedrijfsleven; BIM in het HBO;
  - b. HBO-management informeren en stimuleren BIM te implementeren in hun onderwijsprogramma;
4. HBO BIM battle; Ondersteunen met gastcolleges en kennis (bijvoorbeeld BIM modellen waarmee studenten kunnen oefenen);
5. Stimuleren basiscurriculum BIM onderwijs

E.e.a. in afstemming met BIM Loket en het samenwerkingsinitiatief op het gebied van onderwijs op de Bouwcampus ("BIM Campus").

Communicatie

Onderwerpen die in 2017 onder het onderdeel communicatie vallen zijn:

1. Kenniskaarten up to date houden
2. Trends en ontwikkelingen bijhouden
3. Verspreiden BIM beleid
4. Onderwerpen en ontwikkelingen van het HBO onderwijs

Naast bovenstaande onderwerpen zal er gecommuniceerd worden over de onderwerpen uit de andere clusters, zullen de social mediakanalen in de gaten gehouden en benut worden en wordt de BIR website beheerd.

Tevens zal een nieuwe website worden gemaakt en deze zal zich vooral richten op wat er al door de BIR is bereikt en opgeleverd en meer als visitekaartje van de BIR met de personen erachter dienen. Communicatie zal verder via de BIM Loket website als centrale informatieportal plaatsvinden.

3.3 CLUSTER PROCESSEN

De volgende activiteiten staan voor 2017 op de agenda van het cluster Processen.

Afronden Nationaal BIM Protocol e.d.

De ontwikkeling van het 'Nationaal Model BIM Protocol' loopt in 2017 nog enkele maanden door onder verantwoordelijkheid van de BIR. Na afronding worden de producten in beheer overgedragen aan het BIM Loket.

Kenniskaart “Relatie BIM – SE-FS”

BIM, Systems Engineering (SE) en functioneel specificeren (FS) hebben veel met elkaar te maken. In contracten worden de eisen vanuit opdrachtgevers vastgelegd en tevens de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden van opdrachtgevers en opdrachtnemers. De contracteisen kunnen functioneel worden gespecificeerd. Systems Engineering helpt om functionele eisen uit contracten via bij SE horende processen te vertalen naar te leveren producten met deze gevraagde functionele mogelijkheden. BIM helpt om de (product-)data te managen en – bijvoorbeeld – voorgestelde oplossingen te valideren ten opzichte van de functionele vraagstelling. In 2017 zal in overleg met de 4P Stuurgroep SE worden onderzocht of een nieuwe kenniskaart ter verduidelijking van de relatie tussen BIM, SE en FS voor een breed publiek wenselijke is en – zo ja – op welke wijze zo’n kaart kan worden gefinancierd. Het BIM Loket pakt deze actie op.

Voortgang ontwikkeling datamodellen voor uitwisseling van SE-informatie

De verdere ontwikkeling van het Basismodel SE loopt door in 2017.

3.4 CLUSTER IT (ZIE BIM LOKET)

4 BIM LOKET JAARPLAN 2017 SAMENVATTING

Het jaarplan BIM Locket 2017 is het tweede jaarplan van het BIM Locket. Al met al is in korte tijd de basis gezet voor het BIM Locket binnen de beperkte financiële mogelijkheden, met als kernresultaten:

1. Kennisnetwerk rond BIM Locket als clubhuis op gang gebracht, zowel met de praktijk als een start met bestuurlijke agendering
2. Stabiel bureau en beheerorganisatie standaarden samen met de kennisinstellingen, in een groepspad naar verdere integratie en synergie.

Onder meer gelet op resultaten van de evaluatie (oktober 2016), het groeiend bezoek van onze website en de evaluatie van de eerste Kennisdag 7 oktober jongstleden kunnen we stellen dat het BIM Locket in relatief korte tijd haar positie en meerwaarde heeft laten zien.

Voor 2017 wordt een aanpak met twee parallelle sporen voorzien:

1. Focus op de operationele 'no regret' kernactiviteiten (initiatief ligt bij BIM Locket);
2. Tijd en ruimte creëren voor bestuur, BIR en partners om de middellange termijn koers uit te stippelen (initiatief ligt bij bestuur en BIR).

Op deze manier onderscheiden we een strategische arena (BIR, Bestuur, Partners) en een operationele arena (BIM Locket) waarmee voor het BIM Locket een heldere focus is gecreëerd.

De focus op de 'operationele kernactiviteiten' bevat drie elementen:

1. Clubhuis: verbinden van vraag en aanbod rond open BIM-standaarden (kennisinstellingen, gebruikers, softwareleveranciers etc.) en versterking coördinatiefunctie
2. Communicatie, Communicatie, Communicatie: nog veel beter markeren wat er zoal gebeurt (ontsluiten, zichtbaar maken) en monitoring en agenderen van ontwikkelingen (strategische signalering, bij voorbeeld aansluiting bij Omgevingswet, en Europese normering).
3. Optimaliseren van gewaarborgd beheer van de open standaarden en (signaleren van kansen voor) verbeteren van de onderlinge samenhang en wisselwerking.

De totale begroting bedraagt 961 K Euro. Binnen dit budget is alleen een basisniveau van dienstverlening mogelijk voor het bureau, de clusters en de beheerbudgetten. Voor eventuele extra op te pakken activiteiten door het BIM Locket moet aanvullend budget geleverd worden, al dan niet op projectbasis. Het streven is extra inkomsten te verwerven om mogelijkheden te vergroten.

5 ORGANISATIE, KOSTEN EN FINANCIERING & MONITORING

5.1 ORGANISATIE

De organisatie met Programmabureau en Programmateam draait naar tevredenheid en de structuur blijft dan ook ongewijzigd:

1. Cluster Processen en IT – Dik Spekkink;
2. Hester van der Voort is in 2017 clustertrekker voor cluster Management & Organisatie en cluster Mens & Cultuur.

Secretaris van de BIR blijft Arjan Walinga (Bouwend Nederland). In bijlage 2 is een update van de samenstelling van de BIR en het Programmabureau BIR opgenomen.

De vergaderfrequentie van zowel de BIR als het Programmabureau BIR zal afnemen nu het BIR-programma in omvang is afgenomen.

Uitvoering van communicatie wordt opgedragen aan BIM Loket als project.

5.2 KOSTEN EN FINANCIERING

De BIR staat voor een afgestemd programma. De bij de BIR aangesloten partners brengen jaarlijks gezamenlijk een basisfinanciering op om de out of pocket kosten van dit programma te dekken. Daarnaast stellen zij in kind capaciteit beschikbaar om de het Programmateam, Programmabureau en werkgroepen van de BIR te bemensen. Naast de BIR financieren dezelfde partners het BIM Loket. Het zwaartepunt van de financiële bijdrage van de BIR-partners komt volgend jaar te liggen bij het opstellen van een beleid- en uitvoeringsplan agenda Bouw 2020, communicatie en onderwijs. Het BIM Loket kent een eigen jaarplan en eigen begroting. Grote projecten, zoals de doorontwikkeling van CB-NL, COINS en SE vallen buiten de basisfinanciering. Hiervoor worden separate projectfinancieringen afgesproken, met het BIM Loket voor de standaarden die in beheer zijn bij het BIM Loket.

Kosten

Onderstaande tabel geeft een overzicht op hoofdlijnen van de voor 2017 begrote out-of-pocketkosten (niet zijnde de in kind bijdragen), excl. BTW.

Basisbegroting (out of pocket) 2017, excl. BTW	
Cluster Management & Organisatie <i>Beleid- en Uitvoeringsplan Agenda Bouw 2020 (40k)</i>	€ 40.000,-
Cluster Mens & Cultuur <i>Communicatie BIR (30k)</i> <i>Opleiding BIM (30k)</i>	€ 60.000,-
TOTAAL	€ 100.000,-

BIJLAGE SAMENSTELLING & CONTACTGEGEVENS BIR 2017

Samenstelling Bestuur BIR			
<i>naam</i>	<i>organisatie</i>	<i>rol</i>	<i>mailadres</i>
Cees Brandsen	Rijkswaterstaat	Vorz., vertegenw. opdrachtgevers	cees.brandsen@rws.nl
Richard Tieskens	Rijksvastgoedbedrijf	Vertegenwoordiger opdrachtgevers	richard.tieskens@rijksvastgoedbedrijf.nl
Jolande Baudet	Heijmans/ Bouwend Nederland	Vertegenwoordiger opdrachtnemers	jbaudetkors@heijmans.nl
Gerard Doos	ABT	Vertegenwoordiger ingenieurs	g.doos@abt.eu
Gert Kroon	Arcadis	Vertegenwoordiger ingenieurs	gert.kroon@arcadis.nl
Ronald van Aggelen	Root/ BNA	Vertegenwoordiger architecten	rva@byroot.nl
Gustaaf Kuhne	EGM architecten	Vertegenwoordiger architecten	gustaaf.kuhne@egm.nl
Aart van Gelder	Uneto-VNI	Vertegenwoordiger installateurs	alavangelder@planet.nl
J.M. Kuling	Koopmans Bouwgroep n.v.	Vertegenwoordiger opdrachtnemers	jm.kuling@koopmans.nl
Matty Hummelink	Eaton Industries NL	Vertegenwoordiger opdrachtnemers	MattyHummelink@Eaton.com
Herman Winkels	Rijkswaterstaat	Programma-manager	herman.winkels@rws.nl tel:
Arjan Walinga	Bouwend Nederland	Secretaris	a.walinga@bouwendnederland.nl tel:
Vacature	Uneto-VNI		

Samenstelling programmabureau BIR			
<i>naam</i>	<i>organisatie</i>	<i>rol</i>	<i>mailadres</i>
Herman Winkels	Rijkswaterstaat	Voorzitter, Pro-grammamanager	herman.winkels@rws.nl
Hans Elsinga	Rijksvastgoedbedrijf	Vertegenwoordiger opdrachtgevers	Hans.elsinga@rgd.minbzk.nl
Henny Stolwijk	Gem. Rotterdam / OG-forum	Vertegenwoordiger Opdrachtgevers, speerpunt CB-NL	hf.stolwijk@rotterdam.nl
Arjan Walinga	Bouwend Nederland	Vertegenwoordiger opdrachtnemers	a.walinga@bouwendnederland.nl
Wouter Engelen	Movares / NL Ingenieurs	Vertegenwoordiger ingenieurs	Wouter.engelen@movares.nl
Leo van der Geest	Royal Haskoning DHV / NL Ingenieurs	Vertegenwoordiger ingenieurs	leo.van.der.geest@rhdhv.nl
Bram Mommers	Arcadis		bram.mommers@arcadis.nl
Alexander Pastoors	BNA	Vertegenwoordiger architecten	apastoors@bna.nl
Leo van Ruijven	Croonwolter&Dros	Vertegenwoordiger installateurs	leo.vanruijven@croon.nl
Martijn Kerssen	FME	Vertegenwoordiger toeleveranciers	Martijn.kerssen@fme.nl
Stefan van Berkel	Haagse Hogeschool	Vertegenwoordiger Hogescholen	s.vanberkel@hhs.nl
Jacqueline Meerkerk	BIM Loket	Directeur BIM Loket	jacqueline.meerkerk@bimloket.nl
Hester van der Voort	Rijkswaterstaat	Coördinator M&O	hester.vander.voort@rws.nl

Samenstelling programmabureau BIR			
<i>naam</i>	<i>organisatie</i>	<i>rol</i>	<i>mailadres</i>
Dik Spekkink	Spekkink C&R	Coordinator Processen, IT	dik@spekkink.nl
Hans Nijssen	Nijssen Management + Advies	Strategisch inhoudelijk adviseur	hans@nijssen-management-advies.nl
Thymo van den Brug	ProRail	Vertegenwoordiger opdrachtgevers	thymo.vandenbrug@prorail.nl
Remco van der Linden	Uneto-VNI	Vertegenwoordiger installateurs	r.vanderlinden@uneto-vni.nl
Kenzo Oijevaar	Hochtief infrastructure	Vertegenwoordiger opdrachtnemers	kenzo.oijevaar@hochtief.de
René de Groot	Volker Wessels	Programmamanager BIM	rdegroot@volkerwessels.com

Maart 2017, versie 1.0, "Programmaplan BIR 2017"
www.bouwinformatieraad.nl